

Zalecenia w przedmiocie sporządzenia ekspertyzy w celu wykonania obowiązku określonego w art. 19 ust. 2 pkt 2, art. 19 ust. 3 pkt 4 oraz art. 20 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (dalej: „ustawa”) w związku z pkt. 7.4.5 regulaminu rynku mocy (dalej: „Regulamin”)

Informacje ogólne

1. Dokument zawiera zalecenia PSE S.A., jako operatora rynku mocy w rozumieniu ustawy, w zakresie sposobu i metodyki wykonania niezależnej ekspertyzy (dalej: „ekspertyza”), w związku z przepisami art. 19 ust. 2 pkt 2, art. 19 ust. 3 pkt 4 oraz art. 20 ust. 4 pkt 2 ustawy oraz postanowieniami pkt 7.4.5 Regulaminu. Zalecenia zostały przygotowane przy uwzględnieniu wiążących wymagań wynikających z ustawy i Regulaminu.
2. Zalecenia zawarte w dokumencie zostały opracowane w celu wsparcia sporządzania oraz weryfikacji ekspertyz, którymi będą posługiwać się dostawcy mocy w ramach certyfikacji do aukcji głównej. W szczególności zalecenia mają na celu zapewnienie kompletności ekspertyz z punktu widzenia weryfikacji poprawności ich sporządzenia.
3. Dokument nie dotyczy sposobu i metodyki wykonania ekspertyzy na potrzeby, o których mowa w art. 52 ust. 2 pkt 3 ustawy.
4. Dokument zawiera sugerowane tytuły, porządek oraz zawartość kolejnych części ekspertyzy.
5. Dokument zakłada, że ekspertyza składać się będzie z 5 tematycznych części, z zastrzeżeniem że część 4 jest wymagana wyłącznie w przypadku, gdy dana jednostka rynku mocy (dalej: „JRM”) ubiega się o możliwość zawarcia umowy mocowej na dodatkowe 2 lata, wynikające z art. 25 ust. 5 ustawy (dalej: „green bonus”).
6. W 2018 roku, w przypadku ubiegania się o utworzenie JRM na okresy dostaw 2021-2023, do każdego wniosku o certyfikację dołącza się odrębną ekspertyzę, sporządzoną w odniesieniu do okresu dostaw, którego dotyczy certyfikacja, uwzględniającą określony w ustawie okres ponoszenia nakładów inwestycyjnych.
7. Dopuszcza się aby podmiot wykonujący ekspertyzę (dalej: „wykonawca”) zlecił wykonanie części prac innym podmiotom (dalej: „podwykonawcy”).
8. Do każdej ekspertyzy dostawca mocy dołącza dokument, sporządzony zgodnie z wzorem określonym załącznikiem 7.7. do Regulaminu, podpisany przez osoby uprawnione do reprezentowania wykonawcy ekspertyzy.

Zalecany układ i zawartość ekspertyzy:

Część 1 – Cel sporządzenia ekspertyzy

1. Wskazanie podstawy prawnej sporządzenia ekspertyzy (odpowiednio: art. 19 ust. 2 pkt 2, art. 19 ust. 3 pkt 4 albo art. 20 ust. 4 pkt 2 ustawy).
2. Wykaz regulacji prawnych wykorzystanych do sporządzenia ekspertyzy (wskazanie nazw odpowiednich regulacji krajowych lub europejskich).
3. Podstawowe informacje o JRM, w tym co najmniej:
  - a) typ JRM (zgodnie z pkt. 7.2. Regulaminu),
  - b) wnioskowany okres trwania obowiązku mocowego (odpowiednio zgodnie z pkt. 7.2.4.-7.2.7 albo 7.2.10. Regulaminu),
  - c) moc osiągalna netto JRM (zgodnie z pkt. 7.4.2.1. ppkt 7 Regulaminu).
4. Podstawowe informacje o jednostkach fizycznych wchodzących w skład danej JRM, zawierające co najmniej:
  - a) typ jednostki fizycznej (zgodnie z pkt. 6.2.1.1. Regulaminu),
  - b) moc osiągalna netto jednostki fizycznej (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. b Regulaminu),
  - c) rodzaj jednostki fizycznej (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. e Regulaminu),
  - d) technologię wytwarzania energii (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. f Regulaminu),
  - e) podstawowe źródło energii pierwotnej oraz dodatkowe źródło energii pierwotnej, jeżeli występuje (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. g Regulaminu).
5. Informacja, czy dana JRM ubiega się o green bonus.
6. Oznaczenie inwestora.

Część 2 – Weryfikacja nakładów inwestycyjnych

1. Lista i opis zadań inwestycyjnych związanych z jednostką fizyczną (jednostkami fizycznymi) wchodzącą w skład JRM. Dla każdego z zadań inwestycyjnych należy przedstawić następujące informacje:
  - a) nazwa zadania inwestycyjnego zgodnie z dokumentacją inwestora,
  - b) cel realizacji zadania inwestycyjnego,
  - c) w przypadku, gdy zadanie dotyczy więcej niż jednej jednostki fizycznej – sposób powiązania tego zadania ze wszystkimi jednostkami fizycznymi, których to zadanie dotyczy, wraz z opisem w jakim zakresie realizacja danego zadania wpłynie na możliwość wykonywania obowiązku mocowego przez wszystkie jednostki fizyczne, których to zadanie dotyczy,
  - d) budżet zadania inwestycyjnego określony przez inwestora, np. wynikający z decyzji korporacyjnych lub prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia,
  - e) zakres rzeczowy inwestycji, tj. opis prac oraz działań z oznaczeniem kluczowych etapów realizacji inwestycji (należy również uwzględnić przyjęty przez inwestora podział inwestycji na zadania),

- f) przyporządkowanie nakładów inwestycyjnych¹ w podziale na:
- wartości niematerialne i prawne,
  - środki trwałe – według „rodzaju” (symbol Klasyfikacji Środków Trwałych) określonego w klasyfikacji środków trwałych, stanowiącej załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (dalej: „KŚT”) (Dz.U. 2016 r. poz. 1864).
2. Alokacja nakładów inwestycyjnych na jednostki fizyczne zgodnie z pkt. 7.4.5.5 Regulaminu, uwzględniająca określony w pkt. 1 lit. f podział na wartości niematerialne i prawne oraz rodzaje środków trwałych według KŚT.
  3. W przypadku, gdy zadanie inwestycyjne nie jest realizowane w momencie składania wniosku o certyfikację, należy podać dane określone w pkt. 1 lit. a-f zgodnie z najlepszą dostępną wiedzą wraz z powołaniem dokumentów stanowiących podstawę tej wiedzy.
  4. Ocena kompletności zakresu rzeczowego inwestycji oraz stanu zaawansowania realizacji inwestycji w odniesieniu do terminów zawartych w harmonogramie rzeczowo – finansowym, sporządzonym zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do Regulaminu (odpowiednio załącznik nr 7.2., 7.2a., 7.3., 7.3a., 7.6., 7.6a.).
  5. Jednostkowy poziom nakładów inwestycyjnych odniesiony do mocy osiągalnej netto JRM, wyrażony w zł/MW mocy osiągalnej netto.
  6. Metodyka wykonania ekspertyzy, w tym:
    - a) wykaz dokumentów i materiałów, na podstawie których wykonano ekspertyzę,
    - b) wykaz spotkań i wizji lokalnych, na podstawie których wykonano ekspertyzę,
    - c) informacje, w jakim zakresie nakłady inwestycyjne zostały przyjęte na podstawie umów z wykonawcami, a w jakim na podstawie danych kosztorysowych.
  7. Imiona i nazwiska osób sporządzających ekspertyzę lub jej części, oraz przyporządkowane nazwy podwykonawców do poszczególnych części, jeśli brali udział w sporządzeniu ekspertyzy.
  8. Opis doświadczeń poszczególnych osób sporządzających ekspertyzę w wykonywaniu analiz o charakterze odpowiadającym zawartości merytorycznej ekspertyzy albo jej części.

---

¹ Należy przedstawić nakłady inwestycyjne w podziale na: poniesione oraz planowane do poniesienia i przedstawić te wartości za okres zgodny z ustawą tj. na potrzeby certyfikacji do aukcji głównej na rok dostaw (i) 2021 – od dnia 1 stycznia 2014 r. do roku dostaw, (ii) 2022 – od dnia 1 stycznia 2017 r. do roku dostaw, (iii) 2023 – od 1 stycznia 2018 r. do roku dostaw.

Część 3 – Weryfikacja wymaganych standardów emisyjnych

1. Przyporządkowanie instalacji, które w okresie dostaw będą objęte pozwoleniem zintegrowanym, do poszczególnych jednostek fizycznych.
2. Przyporządkowanie powiązanych technologicznie obiektów energetycznego spalania, które w okresie dostaw będą objęte wymogami *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych* albo *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania*, do poszczególnych instalacji oraz jednostek fizycznych.
3. Dla każdego obiektu energetycznego spalania należy przedstawić opis zawierający co najmniej:
  - a) aktualne wielkości emisji (jeżeli dotyczy),
  - b) wykaz wymogów, w tym limitów emisji, niezbędnych dla uzyskania pozwolenia, o którym mowa w pkt. 7.4.5.2 ppkt 1 Regulaminu, w okresie dostaw wraz ze wskazaniem ich podstawy prawnej,
  - c) sposób spełnienia wymogów, w tym limitów emisji, o których mowa w ppkt. b wyżej,
  - d) wykaz planowanych derogacji i odstępstw od wymogów, w tym limitów emisji, o których mowa w ppkt. b wraz z uzasadnieniem i podstawą prawną do ich stosowania.
4. Dla każdego obiektu energetycznego spalania należy przedstawić wykaz planowanych do zastosowania w okresie dostaw technik ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, według listy wymienionej w pkt. 8 OPIS TECHNIK Załącznika do Decyzji Komisji (UE)2017/1442 z dnia 31 lipca 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE (Dz. Urz. UE L 212/1, z 17.8.2017).
5. Ocena możliwości dostosowania do wymagań emisyjnych obiektów energetycznego spalania wchodzących w skład JRM i uzyskania pozwolenia, o którym mowa w pkt. 7.4.5.2 ppkt 1 Regulaminu.
6. Metodyka wykonania ekspertyzy, w tym:
  - a) wykaz dokumentów i materiałów, na podstawie których wykonano ekspertyzę,
  - b) wykaz spotkań i wizji lokalnych, na podstawie których wykonano ekspertyzę.
7. Imiona i nazwiska osób sporządzających ekspertyzę lub jej części oraz przyporządkowane nazwy podwykonawców do poszczególnych części, jeśli brali udział w sporządzeniu ekspertyzy.
8. Opis doświadczeń poszczególnych osób sporządzających ekspertyzę w wykonywaniu analiz o charakterze odpowiadającym zawartości merytorycznej ekspertyzy albo jej części.

Część 4 – Weryfikacja wymogów dot. green bonus

1. Sposób wyliczenia oraz wartość wskaźnika emisji CO₂ obliczonego na potrzeby spełnienia green bonus, w tym wskazanie danych przyjętych do obliczeń, zgodnie z pkt. 7.4.2.2. Regulaminu (dla Nowych JRM Wytwórczych – zgodnie z pkt. 7.4.2.15. ppkt 2.).
2. Dla jednostki kogeneracji należy przedstawić:
  - a) rodzaj nośnika ciepła (np. gorąca woda, para wodna),
  - b) w przypadku modernizowanej jednostki rynku mocy wytwórczej – obliczenie stosunku ciepła wytworzonego w roku kalendarzowym poprzedzającym certyfikację i dostarczonego do systemu ciepłowniczego, w którym nośnikiem ciepła jest gorąca woda, do całkowitego ciepła wytworzonego w tej jednostce.
  - c) w przypadku nowej jednostki rynku mocy wytwórczej – obliczenie stosunku ciepła planowanego do wytworzenia w pierwszym roku dostaw i dostarczenia do systemu ciepłowniczego, w którym nośnikiem ciepła będzie gorąca woda, do całkowitego ciepła planowanego do wytworzenia w tej jednostce.
  - d) inne obliczenie, niż przedstawione w lit. b i c wskazujące na spełnienie wymogu, o którym mowa w art. 25 ust. 5 pkt. 2 ustawy.
3. Ocena możliwości spełnienia wymagań dot. green bonus.
4. Metodyka wykonania ekspertyzy, w tym:
  - a) wykaz dokumentów i materiałów, na podstawie których wykonano ekspertyzę,
  - b) wykaz spotkań i wizji lokalnych, na podstawie których wykonano ekspertyzę.
5. Imiona i nazwiska osób sporządzających ekspertyzę lub jej części oraz przyporządkowane nazwy podwykonawców do poszczególnych części, jeśli brali udział w sporządzeniu ekspertyzy.
6. Opis doświadczeń poszczególnych osób sporządzających ekspertyzę w wykonywaniu analiz o charakterze odpowiadającym zawartości merytorycznej ekspertyzy albo jej części.

Część 5 – Podsumowanie i wnioski

1. Wnioski wykonawcy ekspertyzy sporządzone na podstawie przeprowadzonych analiz.
2. Data sporządzenia ekspertyzy, podpis w imieniu wykonawcy ekspertyzy oraz podpisy osób sporządzających ekspertyzę.

Załączniki do niezależnej ekspertyzy:

1. Oświadczenie podmiotu sporządzającego ekspertyzę, sporządzone zgodnie z załącznikiem nr 7.7. do Regulaminu.
2. Inne – według potrzeby wykonawcy.